

**WAT GEBEURDE ER MET
KAREN MULDER?
DE Teloorgang
van een
supermodel**

JUNI 2003
ADVIESPRIJS
€ 5,95

COFFEE, TEA OR ME?

**WAAROM WE DON ZUN
OP STEWARDESSSEN**

Zomerzotheden

**Zonnebrillen
& parfums**

**'HET IS VERMOEIEND EEN
HIP MODEMEISJE TE ZIJN'
OP STAP MET MODEJOURNALIST
FIONA HERING**

**STIJLVOL,
SEXY & STOER**

**MODEMERK COSTUME NATIONAL
RUKT OP**

**STEIL HAAR VOOR
EEN HALF JAAR
DE NIEUWSTE METHODE
OM TE STRAIGHTEN**

WAAROM WE DOL ZIJN
OP STEWARDESSEN

COFFEE, TEA OR ME?

In boeken, in films in – jawel – de lucht: de stewardessen vliegen je de laatste tijd om de oren. En vanwaar dat massale retro zwijmelen? Omdat een stewardess nog altijd iets heeft van oh-lala.

TEKST ILONKA LEENHEER

Swissair-stewardessen bekijken
hun vluchtschema

Stewardessen van United Airlines waren weg
van hun 'lekkere losse' jurkjes (jaren '70)

Leonardo DiCaprio als nep-piloot
in de film *Catch me if you can*

Ik ben dol op stewardessen. Ik geloof dat het niet helemaal correct is om ze zo te noemen, maar luchtkabinepersoneel is zo'n mond vol, en bovendien vind ik het woord stewardess niks denigrerends hebben, in tegenstelling tot het woord stewarddoos, en zelfs dat is me ooit ingefluisterd door een stewardess zelf.

In tegenstelling tot veel van mijn vriendinnen heb ik zelfs in mijn vroegste jeugd nooit enige ambitie gehad om stewardess te worden (ik heb geen dienstverlenend gen in me). Ik kan wel goed een stewardess nadoen. Echt, altijd een hit op feesten en partijen. Daarom vind ik het ook zo flauw dat zoveel vliegtuigmaatschappijen zijn overgestapt van een live demonstratie van de *flight safety procedures* naar een stomme video. Het was altijd de highlight van mijn flight. Wie let er tegenwoordig nog op hoe je dat rare zuurstoftoetertje moet omdoen (altijd eerst bij jezelf), hoe je je in een reddingsvest moet hijsen (nooit opblazen in het vliegtuig) en waar de nooduitgangen zich bevinden (altijd eerst mij voor laten

gaan, dankuwel). Ik huiver als ik denk aan wat voor verstrekkende gevolgen dat kan hebben.

Ik ben dol op stewardessen, zoals ik dol ben op iedereen die mij het leven makkelijker maakt (zo houd ik ook nu al zielsveel van mijn nieuwe schoonmaakster Lourdes, hoewel ze pas twee keer is geweest). Ik vind hen ook heel geruststellend in tijden van ernstige turbulentie, dan let ik altijd erg op de stewardessen, want als zij nog steeds onbekommerd kijken als de helft van de luchtkabineklanten groen en ellendig naar een papieren kotszakje zit te staren, weet je dat je je geen echte zorgen hoeft te maken (behalve over het feit dat papieren kotszakjes makkelijk scheuren als er een inhoud in zit, weet ik helaas uit ervaring, dus denk om je goeie goed).

Toen ik nog studeerde was het beroep seizoensstewardess (alleen tijdens de zomermaanden, en alleen op Europese vakantiebestemmingen) ongeveer het populairste bijbaantje onder mijn medestudenten. Ik was serveerster op de grond, maar daar

WAAROM WE DOL ZIJN OP STEWARDESSEN

Come fly with me! United Airlines was zijn hun tijd ver vooruit met de hemdjurk

↑ Air Canada-stewardessen op slijk in de jaren '70

De crew van het New Yorkse JetBlue in 2000

↓ Air Canada-stewardessen konden in 1973 kiezen uit verschillende classy outfits

MICROMINI'S, HOTPANTS – DE STEWARDESS WORDT HIP

dat passagiers die op zoek waren naar de wc niet per ongeluk de *exit door* opendeden.

Halverwege de jaren dertig kwamen ook de eerste speelfilms over stewardessen, en daarmee begon natuurlijk de glamourisering, met titels als *Air Hostess* (onderschrift: 'She went up into the air for Romance and Thrills – Down to Earth for Love!').

In de jaren vijftig waren er inmiddels 3400 vrouwen in de lucht, en gingen ze meer en meer op de ideale echtgenote lijken (maar dan nog steeds single). Tijdens de training kregen ze te horen dat de perfecte stewardess de autoriteit van een drillsergeant moest hebben, de troostrijke kwaliteiten van een moeder en de onderdanige flirterigheid van een geisha. 'Vermijd om over jezelf te praten en moedig juist de passagiers aan om het over zichzelf te hebben. Dit zal hun trip aangenaamer maken.' 'Vermijd bijdehante opmerkingen, hoe dom de vraag ook is.'

Een decennium later deed de Boeing 707

z'n intrede: grotere vliegtuigen, meer passagiers, minder service. Maar kortere rokjes: dé manier om klanten te trekken in een industrie die steeds meer concurrentie kende. De stewardess, en haar verpakking, werd opeens het product om de vliegmaatschappij mee te verkopen. Hippe ontwerpers als Emilio Pucci werden ingehuurd voor de uniforms, de kleuren werden psychedelisch, de stof minimaal. Micromini's en zelfs hotpants waren geen uitzondering. Braniff International maakte het het bontst: zij adverteerden in 1965 met de 'Air Strip': stewardessen trokken per programma onderdeel in de lucht een of twee kledingstukken uit ('zip, snap, zip!') als een soort strippoker. Het boek *Coffee, Tea Or Me?* uit 1967 verhaalde van de wilde lifestyle der meisjes en American Airlines liet in een folder weten dat ze stewardessen meestal binnen twee jaar kwijtraakten aan een passagier. Niet zo verwonderlijk want 'waar vind je een vrouw die vijf uur lang kan glimlachen, of een echtgenote die kan onthouden wat 124 mensen willen eten...' ▶

**WAAR ANDERS VIND JE
EEN VROUW DIE VIJF UUR
LANG KAN GLIMLACHEN?**

↑
United Airlines-stewardess
brengt ontbijt op bed in 1936

↑
Gwyneth
Paltrow wil het ook zijn

En met haar ideale maten in hotpants past. Films heetten opeens *Boeing Boeing* en gingen dan over een playboy die drie affaires met drie stewardessen kon onderhouden dankzij hun wisselende vluchtschema's. In enkele decennia was de stewardess verworpen van dappere verpleegster die haar leven riskeerde voor haar passagiers, via de ideale echtgenote-in-training tot sekspoes in de lucht, die ook nog je natje en je droogje kwam langsbrengen. Wat wil je nog meer.

Ook al kregen stewardessen in de jaren tachtig de bijnaam 'serveerster in de lucht', in het collectief onderbewustzijn van vooral de mannelijke wereldpopulatie staat stewardess nog altijd gelijk aan seks. Onbezorgde losbandigheid.

Nu zijn dat twee woorden (onbezorgd, losbandig) die we in dit tijdsgewricht helemaal niet meer aan vliegen koppelen. Vandaar misschien het massale retro zwijmelen over stewardessen wat we de laatste maanden zien. Zie bijvoorbeeld de films *Catch*

Me If You Can en *View from the Top* (Gwyneth Paltrow als stewardess? *Stranger things have happened*, zullen we maar zeggen) en een leuke stapel plaatjesboeken over stewardessen en hun pakjes.

Nu veiligheid (terrorisme, oorlog) en gezondheid (SARS) meer dan ooit in het geding zijn, is het misschien wel prettig om weer verpleegsters in dienst te nemen. Persoonlijk ben ik heel erg voor die *cabin boys*. Helemaal in het kader van de emancipatie en gelijke behandeling enzo. Ik ben zelfs bereid om mee te helpen met het opstellen van een lijst toelatingseisen (*single & straight*, goed haar, sterke armen om koffie in te kunnen schenken en een stem als die van George Clooney om *chicken or beef* in je oor te fluisteren). *Come fly with me!* ■

Come Fly With Us, A Global History of the Airline Hostess, Johanna Omelia en Michael Waldock, uitg. Collectors Press, imp. American Book Center, € 33,68.